RIIGI TUGITEENUSTE KESKUS

Tartumaa Omavalitsuste Liit
Pepleri 6
51003, Tartu

09.11.2026 nr 11.3-1/26/4469

tol@tartumaa.ee

FINANTSKORREKTSIOONI OTSUS

Riigi Tugiteenuste Keskus teeb finantskorrektsiooni otsuse **Tartumaa Omavalitsuste Liidu** projektile nr 2021-2027.5.02.23-0189 **„Koostööprojekt „Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored" (LEEN)".**

Finantskorrektsiooni põhjuseks on projektiga seotud riigihankes nr 283208 „Võru-Põlva maakonna õpilasfirmade kiirendi koolitusprogrammi loomine ja korraldamine" (edaspidi hange) **esinenud puudused**: edukaks on tunnistatud pakkumus, mis ei vasta riigihankes kehtestatud tingimustele, mis on vastuolus riigihangete seaduse § 3 punktidega 1 ja 2 ning § 114 lõikega 2 ning **esitatud abikõlbmatu personalikulu**.

Rakendusüksus otsustab:

1. vähendada projekti abikõlblikke kulusid ja eelarvet **8 099,49 euro** võrra, millest toetus moodustab 6 074,60 eurot ja omafinantseering 2 024,89 eurot;
2. nõuda toetuse saajalt tagasi toetuse summa 6 074,60 eurot;
3. toetuse saajal tuleb **maksta 6 074,60 eurot 60 kalendripäeva jooksul** otsuse kättesaamisest Rahandusministeeriumi pangakontole[1];
4. vähendada kuludokumentides nr 630, 636, 1942 ja 2778 kulusid 25% võrra, s.o kokku summas 7 998,00 eurot;
5. muuta 09.01.2024 taotluse rahuldamise otsuse nr 11.2-49/24/21 punkti 2 alljärgnevalt: Projekti kogumaksumus on 3 323 395,44 eurot, millest abikõlblik maksumus on 3 323 395,44 eurot. Toetuse määr on kuni 75% projekti abikõlblikust maksumusest ja maksimaalne suurus 2 492 470,48 eurot. Omafinantseering on minimaalselt 25% summas 830 823,47 eurot.

Otsus koosneb järgmistest osadest: õiguslikud alused, I rikkumine hankes 283208, asjaolud ja selgitused, finantskorrektsiooni põhjendused, korrektsioonimäär, II abikõlbmatu kulu, rikkumise summa ja eelarve vähendamine, ärakuulamine, vaidlustamine.

[1] SEB Pank EE891010220034796011,
Swedbank EE932200221023778606,
Luminor Bank EE701700017001577198,
LHV Pank EE777700771003813400.
Viitenumber 2800082967. Selgituseks märkida projekti number

ÕIGUSLIKUD ALUSED

- Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ***ÜSS2021_2027***) § 8 lg 2 p 7, § 28, § 29 lg 1 ja 7, § 30 lg 1;
- Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi ***ÜM2022***) § 34 lg 1 p 1 ja 2, § 35 lg 1 ja lg 5, § 36, § 37 lg 4;
- Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi ***ÜM2014***) § 21 lg 1, § 22^8;
- riigihalduse ministri 19.12.2022 määruse nr 65 „Toetuse andmise tingimused ja kord meetmes „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond““ § 32;
- riigihangete seaduse (edaspidi ***RHS***) § 3 p-d 1 ja 2, § 114 lg 2.

I RIKKUMINE HANKES 283208

ASJAOLUD JA SELGITUSED

1. SA Võrumaa Arenduskeskus (edaspidi partner või hankija) on viinud läbi sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke nr 283208 (hanketeade avaldati riigihangete registris 13.08.2024) pakkumuste esitamise tähtajaga 22.08.2024. Toetuse saaja partner tunnistas riigihanke nr 283208 alusdokumentides esitatud tingimustele vastavaks SA Tallinna Teaduspark TEHNOPOL pakkumus, mis tunnistati ühtlasi edukaks ja sõlmiti hankeleping.

2. Riigihankes on tuvastatud, et on rikutud RHS § 3 punkti 1 ja 2 ning RHS § 114 lõiget 2.

3. Hankija kehtestas vastavustingimuse:

- *Pakkumus peab sisaldama järgmist: 1.4. seminaride lektorite ja külalislektorite nimesid; 1.6 nimekirja mentorlusteenust pakkuvatest mentoritest*

4. Rakendusüksus tuvastas riigihanke nr 283208 kontrollimisel, et toetuse saaja partner on edukaks tunnistanud pakkumuse, mis ei vasta riigihanke alusdokumentides kehtestatud tingimustele. Edukaks tunnistatud pakkumuses ei olnud välja toodud seminaride lektorite ja külalislektorite nimesid ning nimekirja mentorlust pakkuvatest mentoritest.

5. Toetuse saaja partner selgitas 24.08.2026 kirjas, et kui tuvastati, et lektorite ja mentorite nimekiri on puudu, siis küsiti see pakkujalt juurde.

FINANTSKORREKTSIOONI PÕHJENDUSED

6. ÜM2022 § 10 lõikest 2 ja § 11 lõikest 1 tulenevalt peab hankijast partner järgima riigihangete seadust. SA Võrumaa Arenduskus on hankija RHS § 5 lg 2 p 4 tähenduses. Seega tulnuks hange läbi viia järgides RHS-is sätestatud korda.

7. RHS § 126 lg 7 kohaselt kohaldab hankija sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel muu hulgas RHS §-s 114 sätestatut, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti.

8. Käesoleval juhul ei sisaldanud riigihanke alusdokumendid RHS § 114 kohaldamist välistavaid ega sellest erinevaid tingimusi. Seetõttu oli hankija kohustatud järgima RHS § 114 nõudeid täies ulatuses.

9. RHS § 114 lg 1 sätestab, et hankija kontrollib kvalifitseeritud pakkujate esitatud või RHS § 52 lõikes 3 sätestatud juhul enne pakkujate kvalifitseerimist ja §-s 113 sätestatud korras avatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. RHS § 114 lg 2 esimese lause kohaselt lükkab hankija pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele.

10. Käesoleval juhul ei vastanud edukaks tunnitatud pakkuja pakkumus alusdokumentides kehtestatud vastavustingimustele.

11. Edukas pakkuja on esitanud peale pakkumuste esitamise tähtaega seminaride lektorite ja külalislektorite nimed ning nimekiri mentorlust pakkuvatest mentoritest.

12. RHS § 114 lõike 2 teise lause kohaselt võib hankija tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest. Tuginedes kohtupraktikale ei nõustu rakendusüksus, et käesoleval juhul on tegemist mittesisulise kõrvalekaldega. Tallinna Halduskohus on 22.06.2016 otsuses haldusasjas nr 3-16-874 lugenud äärmiselt oluliseks, et hanketingimuses sätestatut mõistetaks võimalikult sõnasõnaliselt ning igasugused loomingulised tõlgendused oleksid välistatud.

13. Puudus ei seisnenud üksnes vorminõude täitmata jätmises, vaid pakkumuses puudusid hankija poolt sõnaselgelt nõutud andmed. Seminaride lektorite, külalislektorite ja mentorite nimekirjade esitamise nõude eesmärk oli võimaldada hankijal hinnata juba pakkumuste esitamise tähtpäeva seisuga, kas pakkujal on olemas hankelepingu täitmiseks vajalikud inimesed ja kas pakutav teenus vastab hankija vajadustele. Nende andmete puudumisel ei olnud hankijal võimalik pakkumuse esitamise tähtpäeva seisuga kontrollida pakkumuse vastavust hanketingimustele. Seetõttu ei olnud tegemist RHS § 114 lõike 2 teises lauses käsitletava ebaolulise kõrvalekaldega, vaid puudustega, mis puudutasid otseselt pakkumuse vastavuse tuvastamist.

14. Rakendusüksus märgib, et hankemenetluses tuleb kõiki pakkujaid hinnata nende pakkumuste alusel sellisena, nagu need olid esitatud pakkumuste esitamise tähtpäevaks. Kui hankija lubab pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva esitada puudunud andmed, mille olemasolu oli hanketingimuste kohaselt nõutav juba pakkumuse esitamisel, tähendab see sisuliselt pakkujale võimaluse andmist oma pakkumust täiendada ja esitada pakkumus peale riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste esitamise tähtaega. Selline praktika kahjustab hankemenetluse läbipaistvust ja pakkujate võrdset kohtlemist, sest teistel ettevõtjatel ei olnud võimalik teada, et hankija aktsepteerib nõutud teabe hilisemat esitamist.

15. Hankija ei ole käitunud riigihanke läbiviimisel läbipaistvalt ning on tunnistanud vastavaks riigihanke alusdokumentidele mittevastava pakkumuse. RHS §-s 3 kirjeldatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtte eesmärk on, et pakkujad teaksid täpselt hanke tingimusi, et menetlus ise oleks läbipaistev kõikidele hankes osalejatele ja kontrollitav toetuse andjate ning pädevate asutuste poolt. Hankemenetlus peab olema läbiviidud selgete ja üheste reeglite alusel, mille järgimine on nii sisu kui vormi poolest tagantjärgi tuvastatav. Isikute võrdse kohtlemise põhimõte tähendab seda, et toetuse saaja ei tohi luua ühelegi võimalikule pakkujale soodsamat olukorda. Võrdse kohtlemise põhimõte eeldab, et samadel asjaoludel koheldakse isikuid ühte moodi.

16. Kohtuasjades nr C-42/13 ja C-496/99 on Euroopa Kohus rõhutanud, et hankemenetluse võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega seondub hankija kohustus rangelt kinni pidada just hankija enda kindlaksmääratud tingimustest. Hankija on enda poolt kehtestatud hanketingimustega seotud ega saa asuda kõnealuseid tingimusi hankemenetluse hilisemas etapis pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva möödumist muutma või laiendama.

17. RHS § 114 lõikele 2 tuginedes oleks hankija pidanud SA Tallinna Teaduspark TEHNOPOL pakkumuse tagasi lükkama, kuna see ei vastanud riigihanke alusdokumentides kehtestatud tingimustele. Käesolevas juhtumis on hankija oma tegevuse kaudu möönnud võimalust esitada pakkumuse esitamise tähtajaks nõutud andmeid hiljem, mis oleks võinud laiendada pakkujate ringi juhul, kui selline võimalus oleks hankes avaldatud olnud. Nimelt oleks võinud mõni isik olla huvitatud pakkumuse esitamisest juhul, kui ta teadnuks, et hankija aktsepteerib seda, et seminaride lektorite ja külalislektorite nimesid ning nimekirja mentorlust pakkuvatest mentoritest ei ole vajalik kohe pakkumuses esitada.

18. Seega ei mõjutanud rikkumine üksnes hankemenetluse formaalset külge, vaid otseselt hankemenetluse tulemust, kuna õigusvastaselt vastavaks tunnistatud pakkumus osales edukaks tunnistamise menetluses ja selle alusel sõlmiti pakkujaga hankeleping. Seetõttu on tuvastatav vahetu põhjuslik seos RHS rikkumise ja hankelepingu sõlmimise vahel.

19. Eeltoodust tulenevalt on toetuse saaja rikkunud RHS § 3 punkte 1 ja 2 ning § 114 lõiget 2.

KORREKTSIOONIMÄÄR 25%

20. ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saaja partner on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

21. Tulenevalt ÜM2022 § 35 lõikest 1, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui ÜM2022 2. jaos on sätestatud teisiti.

22. ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 §-e 22–22^{9}.
23. Käesolevas otsuses kirjeldatud RHS-i rikkumise osas esinevad ÜM2014 § 22^{8} nimetatud asjaolud, mille kohaselt kohaldatakse hankelepingu väärtusele sõltuvalt rikkumise raskusest ja ulatusest rikkumisega seotud hankelepingu osale § 21 lõikes 1 nimetatud finantskorrektsiooni määra.

24. Ühendmääruse § 21 lõige 1 sätestab, et kui struktuuritoetuse seaduse § 46 lõike 1 kohaselt ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 protsenti tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

25. Rakendusüksus on seisukohal, et käesolevas asjas ei ole tegemist üksnes formaalse või vähese mõjuga rikkumisega. Edukaks tunnistati pakkumus, mis pakkumuste esitamise tähtpäeva seisuga ei vastanud riigihanke alusdokumentides kehtestatud nõuetele ning mis oleks RHS § 114 lõike 2 kohaselt tulnud tagasi lükata. Seetõttu sõlmiti hankeleping pakkujaga, kes ei oleks pidanud edukaks tunnistamise menetluses osalema. Rikkumine puudutas hankemenetluse keskset etappi ehk pakkumuse vastavuse kontrollimist ning mõjutas otseselt hankemenetluse tulemust.

26. Rikkumise finantsmõju ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, kuid seda ei saa pidada üksnes teoreetiliseks. Mõju hindamisel ei saa piirduda üksnes hankemenetluses tegelikult osalenud pakkujatega. Arvesse tuleb võtta ka neid ettevõtjaid, kes võisid olla võimelised teenust osutama, kuid kes ei esitanud pakkumust, kuna lähtusid riigihanke alusdokumentides kehtestatud nõudest

esitada pakkumusega koos lektorite, külalislektorite ja mentorite nimekirjad ning muud nõutud dokumendid. Rakendusüksuse hinnangul on teenuse osutajate ringi kindlaks tegemine pakkumuse esitamise tähtpäevaks huvitatud isikule kahtlemata töömahukas ja see võib tõenäoliselt heidutada huvitatud isikuid hankes osalemast. Kui hankija aktsepteerib nõutud andmete esitamist alles pärast pakkumuste esitamise tähtaega, muutub tagantjärele sisuliselt pakkumustele kehtinud nõuete sisu ning ei ole võimalik välistada, et sellistes tingimustes oleks hankest osa võtnud teised ettevõtjad või oleks esitatud teistsuguse hinnaga pakkumusi.

27. Rakendusüksus arvestas korrektsioonimäära valikul ka hanke eset. Hanke esemeks oli õpilasfirmade kiirendi koolitusprogrammi loomine ja korraldamine, mille osutamine ei ole sedavõrd spetsiifiline või unikaalne teenus, mida suudaks pakkuda üksnes väga piiratud arv ettevõtjaid. Tegemist on koolitus-, ettevõtlus- ja mentorlusteenustega seotud valdkonnaga, kus turul tegutseb mitmeid potentsiaalseid teenuseosutajaid. Seetõttu ei ole võimalik välistada, et konkurents oleks õiguspärase menetluse korral olnud laiem või et hankija oleks saanud majanduslikult soodsama tulemuse. Sellest tulenevalt tuleb rikkumise võimalikku mõju konkurentsile ja Euroopa Liidu vahendite kasutamise tulemuslikkusele pidada oluliseks.

28. Tegemist on raske riigihankeõiguse rikkumisega, mille finantsmõju ei ole pelgalt teoreetiline. Edukaks tunnistati pakkumus, mis ei vastanud hanketingimustele, mistõttu on hankeleping sõlmitud pakkujaga õigusvastaselt. Õigusvastase lepingu sõlmimisega on tõendatult kahjustatud oluliselt Euroopa Liidu konkurentsipoliitikat ja seeläbi ka Euroopa Liidu eelarvet ja siseturgu. Lisaks pole võimalik välistada ka rikkumise finantsmõju, mis avaldub võimaluses, et muudetud tingimustel hanke korral oleks hankelepingusse saanud teine pakkuja, kes oleks esitanud veelgi soodsama pakkumuse.

29. Rakendusüksus leiab eeltoodut arvestades, et rikkumine kahjustas olulisel määral riigihankeõiguse aluspõhimõtteid, eelkõige läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja konkurentsi tagamise põhimõtteid. Kuna edukaks tunnistati pakkumus, mis ei vastanud hanketingimustele, ning rikkumise tegelikku finantsmõju ei ole võimalik usaldusväärselt välja arvutada, kuid selle olemasolu ei ole võimalik välistada, rikkumine on olemuselt raske ja hanke eset silmas pidades tuleb pidada võimalike huvitatud isikute ringi pigem laiemaks, siis tuleb rikkumise finantsmõju tekkimist pidada tõenäoliseks. Sellest tulenevalt on käesoleval juhul põhjendatud kohaldada 25% finantskorrektsiooni määra.

30. Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C-406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

31. Toetust kasutades nõustub toetuse saaja toetuse saamise tingimustega (ka finantskorrektsiooni aluste, ulatuse ja korraga), sh kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on saadud aluseta. Toetuse saaja kohustuse või nõude täitmata jätmisel või osalisel täitmisel ei ole põhjendatud maksta toetust taotluse rahastamise otsuses sätestatud algses mahus, kuivõrd toetuse andja ei saa kokkulepitud tingimustel (sh Euroopa Liidu üldpõhimõtteid ja väärtusi järgivat) vastusooritust. Euroopa Kohtu praktikas (nt C-743/18) loetakse, et toetuse täiemahuline andmine olukorras, kus vastusooritus ei vasta enam kokkulepitud tingimustele, kahjustatakse põhjendamatult liidu eelarvet.

32. Eeltoodust tulenevalt kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud hankelepingule 25%-list finantskorrektsiooni määra.

RIKKUMISE SUMMA

33. Toetuse saaja on esitanud riigihankega 283208 seotud kulud (KD tunnusega 630, 636, 1942 ja 2778) tegevuse nr 7 „Ettevõtlikkuse edendamine ja ettevõtlusteadlikkuse suurendamine - mitteriigiabi“ raames summas 31 364,68 eurot ja tegevuse nr 11 „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 2%)“ raames summas 627,30 eurot. Riigihangete registrist nähtuvalt vastab esitatud abikõlblik summa hankelepingu tegelikule maksumusele. Seega selle hankelepinguga seoses rohkem kulusid ei esitata.

34. Lähtudes otsuses tehtud järeldustest loeb rakendusüksus riigihanke nr 283208 (I rikkumine) tulemusena sõlmitud hankelepingu alusel tekkinud kulust (31 991,98 eurot) mitteabikõlblikuks kuluks 25% ehk 7 998,00 eurot, millest toetus moodustab 5 998,48 eurot ja omafinantseering 1 999,52 eurot.

II ABIKÕLBMATU KULU

ASJAOLUD JA SELGITUSED

35. Toetuse saaja esitas rakendusüksusele kontrollimiseks KD-d 2838, mis sisaldasid isikuga E.I.-ga seotud personalikulusid. Kuludokumendi hilisemal kontrollimisel tuvastas rakendusüksus, et töötaja E.I. personalikulu ei ole meetme määruse § 7 lõike 3 kohaselt abikõlblik, sest kulu prillide hüvitamiseks ei ole abikõlblik.

36. ÜM2022 § 17 punkt 8 kohaselt on abikõlbmatud § 21 lõikes 4 nimetatud kaudsed kulud, välja arvatud lihtsustatud kulude korral. Prillide osalise hüvitise kulud on kaudsed kulud, mis ei ole seetõttu abikõlblikud.

FINANTSKORREKTSIOONI PÕHJENDUSED

37. ÜM2022 § 15 lg 1 p 5 alusel loetakse kulu abikõlblikuks, kui kulu on kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti õigusega.

38. ÜM2022 § 17 punkt 8 kohaselt on abikõlbmatud § 21 lõikes 4 nimetatud kaudsed kulud, välja arvatud lihtsustatud kulude korral. ÜM2022 § 21 lõige 4 sätestab, et projekti kaudseteks kuludeks loetakse lõikes 5 nimetatud üldkulud ja lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud. ÜM 2022 § 21 lõige 6 sätestab, et administreerimiseks loetakse toetavad abistavad tegevused.

39. ÜM2022 § 21 lg 4-6 tähenduses kuuluvad kaudsete kulude hulka kõik personalikulud, mis on seotud projekti toetavate, abistavate või administreerivate tegevuste täitmisega, mitte aga projekti sisuliste tegevuste otsese elluviimisega.

40. Isik E.I., kelle personalikulu projektis esitati, osas oli esitatud kulu prillide maksumuse osaliseks hüvitamiseks. Meetme määruse § 7 lõike 3 ning § 5 lõigete 1 ja koosmõjus on abikõlblikud üksnes personalikulud, mis on otseselt seotud projekti tegevuste elluviimisega. Prillide maksumuse osaline hüvitamine on olemuselt toetav ning ei moodusta otseseid projektitegevusi, seega ei kvalifitseeru need nn otsesteks personalikuludeks, mille hüvitamine toimub tegelike kulude alusel.

41. Eeltoodust tulenevalt on toetuse saajale hüvitatud abikõlbmatuid kulusid kokku summas 101,49 eurot. Abikõlbmatu on rikkumisega seotud KD nr 2838 alusel väljamakstud kulu.

FINANTSKOOREKTSIOONI SUMMA

42. Meetme määruse § 32 lg 1 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus ja toetus tagastatakse ÜSS § des 28–30 ja ÜM2022 §-des 34–38 sätestatu kohaselt.

43. ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 1 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui kulu ei ole abikõlblik.

44. Töötaja E.I. personalikulu on kajastatud ja välja makstud tegevuse nr 10 „Personalikulud“ raames KD-s nr 2838 summas 99,50 eurot. Lisaks on toetuse saajale hüvitatud otsestest personalikuludest ühtse määra alusel 2% kaudseid kulusid kokku summas 1,99 eurot.

45. Seega on abikõlbmatu summa kokku 101,49 eurot (99,50 + 1,99), millest toetus on 76,12 eurot.

EELARVE VÄHENDAMINE KOKKU

46. Lähtudes otsuses tehtud järeldustest loeb rakendusüksus abikõlbmatuks kuluks (II rikkumine) 101,49 eurot, millest toetus moodustab 76,12 eurot ja omafinantseering 25,37 eurot.

47. ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetust ning omafinantseeringut vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile. Sellest tulenevalt muudetakse taotluse rahastamise otsust projekti abikõlbliku maksumuse, sh toetuse ja omafinantseeringu summade osas.

ÄRAKUULAMINE

48. Tulenevalt ÜSS § 13 lõike 2 punktist 3 annab rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist toetuse saajale võimaluse esitada oma seisukohad.

49. Rakendusüksus edastas 12.10.2026 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht ühes võimalike lisatõenditega hiljemalt 02.11.2026.

50. Toetuse saaja partner edastas 02.11.2026 omapoolsed vastuväited finantskorrektsiooni otsuse eelnõule. Toetuse saaja partner ei nõustu finantskorrektsiooni otsuse eelnõuga, leides, et rikkumisi ei esine.

51. Toetuse saaja partneri hinnangul volikirja puudumine esitamise tähtajal oli puhtalt vormiline puudus, mitte sisuline kõrvalekalle. Tagantjärele esitatud volikiri (11.09.2024) kinnitab üheselt, et pakkumuse esitanud isikul oli reaalselt esindusõigus olemas juba pakkumuse esitamise hetkel. Esindusõiguse puudumist või selle ületamist ei esinenud.

52. Rakendusüksus leiab, et hankija ei järginud riigihanke alusdokumentides enda kehtestatud tingimust, kuna eduka pakkuja pakkumuses puudus pakkumuste esitamise tähtpäeval pakkumuse esitanud isiku esindusõigust tõendav volikiri. Seega esines hankemenetluses formaalne kõrvalekalle hankija kehtestatud tingimustest. Samas tuleb rikkumise tagajärgede hindamisel arvestada TsÜS §-st 129 tuleneva võimalusega kiita esindusõiguseta isiku tehtud tehing hiljem heaks, mille tulemusel kehtib tehing algusest peale. Hiljem esitatud volikirjaga kinnitas pakkuja tema nimel esitatud pakkumuse heakskiitmist ning sellega ei muudetud pakkumuse hinda, mahtu ega muid sisulisi tingimusi. Tegemist oli seega esindusõigusega seotud kõrvaldatava puudusega, mille hilisem kõrvaldamine ei andnud pakkujale võimalust pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva pakkumuse sisu kujundada ega toonud kaasa tema eeliskohtlemist võrreldes teiste pakkujatega. Sellest tulenevalt ei käsita rakendusüksus volikirja hilisemat esitamist käesoleval juhul rikkumisena ega finantskorrektsiooni alusena. Selles osas on rakendusüksus muutnud rikkumise kirjeldust ja finantskorrektsiooni põhjendusi.

53. Toetuse saaja partner leiab, et lektorite ja mentorite nimekirjad ei ole hindamiskriteeriumid ega mõjutanud pakkumuse hinda. Nende küsimine ja esitamine täpsustas täitmise metoodikat, ei muutnud pakkumuse sisu, hinda ega mahtu. Riigikohtu ja VAKO praktikas on korduvalt rõhutatud, et puhtalt formaalseid puudusi ei tohi kasutada põhjendamatult rangete ja ebaproportsionaalsete sanktsioonide rakendamiseks, milleks finantskorrektsiooni tegemine kahtlemata on.

54. Rakendusüksus ei nõustu toetuse saaja partneri seisukohaga, et lektorite ja mentorite nimekirjade puudumine oli üksnes formaalne puudus põhjusel, et nimetatud andmed ei olnud hindamiskriteeriumid ega mõjutanud pakkumuse hinda. Asjaolu, kas nõutud teavet kasutati pakkumuste hindamisel või hinna kujunemisel, ei ole pakkumuse vastavuse hindamisel määrav. Hankija oli riigihanke alusdokumentides sõnaselgelt kehtestanud nõude, et pakkumus peab sisaldama seminaride lektorite ja külalislektorite nimesid ning mentorlusteenust pakkuvate mentorite nimekirja. Seega tuli andmed esitada ja nende nõuete täitmist hinnata pakkumuste esitamise tähtpäeva seisuga. Nõutud andmete puudumisel ei olnud hankijal võimalik tähtpäeva seisuga kontrollida pakkumuse vastavust enda kehtestatud tingimustele.

55. Samuti ei saa hilisemat nimekirjade esitamist käsitada pelgalt pakkumuses juba sisaldunud teabe täpsustamisena. Täpsustamisest saaks rääkida juhul, kui nõutud teave oleks pakkumuses juba olemas ning hankija paluks seda üksnes selgitada või konkretiseerida. Käesoleval juhul nõutud andmed pakkumuses puudusid ja need lisati pakkumusele alles pärast esitamise tähtpäeva. Sellise täiendamise lubamisega anti edukale pakkujale võimalus täita pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva nõue, mille hankija oli seadnud täitmiseks juba pakkumuse esitamisel. RHS § 114 lg 2 kohaselt tuli aga tagasi lükata pakkumus, mis ei vastanud alusdokumentides esitatud tingimustele, välja arvatud juhul, kui kõrvalekalle ei olnud sisuline.

VAIDLUSTAMINE

56. Otsuse peale on õigus esitada vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama (ÜSS2021_2027 § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75).

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Ketlyn Pass
5915 7852
ketlyn.pass@rtk.ee